

BOLAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR PÅ KORT OCH LÅNG SIKT – FRAMGÅNGAR OCH UTMANINGAR

Hur har bolagets verksamhet påverkats av läget i omvärlden, vilka kort- och långsiktiga effekter kan identifieras så här långt?

Kortsiktiga effekter:

Bolagets verksamhet påverkas just nu i hög grad av regeringens satsning på halverat biljettpris för periodbiljetter i kollektivtrafiken. Satsningen har bidragit till en positiv resandeutveckling, där resandet inom Umeå lokaltrafik ökade med cirka 30 % under juli månad. Även regiontrafiken uppvisar en positiv utveckling, om än inte lika stark som inom lokaltrafiken.

Trots den positiva resandeutvecklingen i sommar understiger biljettintäkterna budget hittills under året. Inom regiontrafiken uppgår avvikelsen till cirka -4,9 mkr, medan biljettintäkterna inom Umeå lokaltrafik understiger budget med cirka -6,7 mkr.

Samtidigt är trafikkostnaderna högre än budgeterat. Inom regiontrafiken överstiger kostnaderna budget med cirka 10,4 mkr och inom Umeå lokaltrafik med cirka 0,5 mkr. Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen utgörs av att indexutvecklingen i bolagets trafikavtal, på framför allt drivmedel, varit påtagligt högre än nivån på de prognoser som budgeten byggde på.

I de flesta av bolagets avtal och indexkorgar utgörs drivmedelsindex av HVO, vilket innebär att regeringens beslut om skattesänkningar på diesel och bensin inte får genomslag i dessa avtal och förhållandevis litet genomslag i bolagets trafikkostnadsutveckling.

Långsiktiga effekter:

På längre sikt innebär fortsatt höga och/eller stigande drivmedelspriser fortsatt ökade trafikkostnader. Samtidigt kan regeringens satsning på sänkta priser för periodbiljetter bidra till att fler väljer att fortsätta resa kollektivt vilket skulle påverka våra resandesiffror och biljettintäkter positivt.

Beskriv verksamhetsmässiga framgångar och utmaningar i verksamheten under året, samt på långsikt:

Utmaningarna under året har fortsatt att vara kopplade till vårt betalsystem och den omfattande uppdatering som vi har arbetat med de senaste åren. Försenade och bristande leveranser har medfört att projektet blivit kraftigt försenat och att planerade förbättringar inte har kunnat genomföras i önskad takt.

Vi har även haft utmaningar med att nya produkter och funktioner inte alltid har fungerat som avsett ombord på bussarna. Detta påverkar hela kedjan och skapar frustration hos såväl resenärer och förare som vår egen personal, samtidigt som det medför ett ökat behov av felsökning, support och manuella lösningar.

En särskild utmaning framåt är att vi befinner oss i ett övergångsskede där flera utvecklingsspår behöver hanteras parallellt. Vi behöver fortsätta uppdatera det befintliga betalsystemet och slutföra kvarstående leveranser, samtidigt som nya upphandlingar har startat och implementeringen av nya system behöver påbörjas, någonting som kommer att kräva mycket resurser både under upphandlings- och implementeringsfasen.

En **framgångsfaktor** är att vi genom det tydligare uppdraget i ägardirektivet börjat arbeta mer aktivt med kampanjer och prissättning. Under året har vi kunnat genomföra kampanjer med rabatterade priser, vilket både ger oss värdefull kunskap om resenärernas priskänslighet och möjlighet att testa hur priset påverkar resandet. Kampanjerna ger oss samtidigt möjlighet att nå nya resenärer och sänka tröskeln för fler att prova kollektivtrafiken.

Mot den bakgrunden ser vi positivt på regeringens beslut om en halvering av priset på periodbiljetter. Satsningen ger oss ytterligare möjlighet att följa och analysera hur priset påverkar resandet, både bland befintliga och nya resenärer.

En **långsiktig utmaning** är de förändrade resmönster som vi ser både regionalt och nationellt. Resandet har förändrats och vi ser framför allt en minskning av de längre resorna, även om utvecklingen i olika grad berör samtliga reslängder. Förändrade resmönster och nya behov - ställer krav på oss att kunna erbjuda en kollektivtrafik som upplevs som enkel, trygg och attraktiv.

Beskriv ekonomiska framgångar och utmaningar under året, samt på långsikt:

En **utmaning under året** är de höga trafikknuderna, som till stor del beror på att indexutvecklingen i bolagets trafikavtal, på framför allt drivmedel, varit påtagligt högre än nivån på de prognoser som budgeten byggde på. Våra indexkorgar påverkas av drivmedelspriserna och som exempel har HVO-index ökat kraftigt under året, och vid jämförelse med samma period föregående år har indexet ökat med ca 45 %.

Samtidigt som biljettintäkterna har utfallit lägre än budget, trots att vi ser en positiv resandetrend under sommaren. Vi hoppas att regeringens satsning på sänkta priser för periodbiljetter kan bidra till att fler väljer att fortsätta resa kollektivt vilket skulle påverka våra resandesiffror och biljettintäkter positivt.

Om rådande indexvärden blir kvar på samma nivåer året ut, och resandet, med hänsyn till periodens trend, följer mönstret för historiska variationer över kalenderåret, beräknas bolagets resultatprognos för året landa i ett budgetunderskott motsvarande ca -30,6 mkr. Detta förutsätter att intäktsbortfallet, som följer av halveringen av priset på 30 dagars periodkort, ersätts till 100 % samt att den positiva resandetrenden vi sett under sommaren även spiller över på hösten.

Osäkerheten i prognosen är dock stor. Rådande omvärldssituation, med kriget i Ukraina och mellanöstern samt ett valår på hemmaplan, skapar stor osäkerhet kring beräkningen av utvecklingen av kostnader och intäkter framåt.

På längre sikt - så kommer de kommande åren vara intensiva trafikupphandlingsår för bolaget, då stora delar av den stomlinjetrafik som regionen finansierar ska upphandlas. Alla trafikupphandlingar som ska genomföras de kommande åren kommer ha stor påverkan på kostnadsutvecklingen, vilket

kommer medföra att budgetarbetet är komplicerat. De svängningar som oro i omvärlden skapar i världsekonomin gör också att både budget- och prognosarbetet kommer vara särskilt utmanande.

Omvärldsanalys. Vilka är de fem (max) prioriterade insatser i verksamheten som ledningen vill se för att möta en föränderlig omvärlds krav och förväntningar.

1. Arbeta med upphandling och implementering av nytt betalsystem.
2. Säkra intäkterna- säkerställa leverans och uppdatering av befintligt betalsystem under en övergångsperiod.
3. Trafikupphandlingar- arbetet med kommande trafikupphandlingar kommer att ta mycket tid och resurser samt ha en stor påverkan på kostnadsutvecklingen.
4. Öka resandet - arbeta med produktutbud och prissättning, utred och ta fram förslag på hur det kan påverka resandet.
5. Fortsätta prioritera arbetet med Krishantering som fortsatt behöver adresseras på ett tydligare sätt och roller hos olika aktörer kopplat till kollektivtrafiken behöver redas ut.